

'Let maar niet op mij'

Theaterdirecteur Theo Ham: „Ik voelde me altijd een buitenbeentje en was zoekende. Totdat ik op mijn 12de bij de oude Rotterdamse Schouwburg terechtkwam."

FOTO SANNE DONDERS

Vandaag: de Rotterdamse theaterdirecteur Theo Ham. Over 'zijn' Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland en hoe dankbaar hij is dat hij kinderen de weg naar het theater mag wijzen.

CLAUDIA LANGENDOEN

Wat ziet u als u in de spiegel kijkt?

„Ik zie een iets te dikke man. Ha ha, nee echt. Ik krijg het zó slecht voor elkaar om wat minder bourgondisch te leven. Ik zie ook iemand die het de afgelopen jaren behoorlijk zwaar heeft gehad, maar overleefd is gebleven."

Wat was er aan de hand?

„Op de subsidie voor ons Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland is enkele jaren terug behoorlijk gekort. Met als gevolg dat we heel erg diep in onze organisatie hebben moeten snijden en keihard hebben moeten bezuinigen. We

werden teruggeworpen op onszelf en meer afhankelijk van eigen inkomstenwerving."

Lukte dat?

„Het was een ontzettend moeilijke tijd. Maar onze passie was niet klein te krijgen. We gingen op zoek naar andere bronnen van inkomsten. Ik dacht in die tijd wel eens: 'Ik ben graag ondernemer, maar dit is Russisch roulette spelen'. Toch lukte het. En het is een strijd die we steeds beter in de vingers krijgen. We hebben een grote klap gehad. Maar zijn dankzij veerkracht overeind gebleven. Vorig jaar hebben we ons 25-jarig bestaan gevierd."

Uw Jeugdtheaterhuis heeft talrijke professionele theatermensen voortgebracht zoals Robert de Hoog, Sigrid ten Napel, Esmée van Kampen en Maaïke Ouboter. Stuk voor stuk geven ze aan dat hun liefde voor het vak in uw theaterhuis is geboren!

„Ja, dat vind ik prachtig om te horen."

Bent u trots op hen?

„Dat is niet het juiste woord. Het geeft een voldaan en dankbaar gevoel. Het is ongelooflijk mooi dat we een bijdrage hebben kunnen leveren aan hun succes en ontwikkeling. Maar ze hebben het vooral zélf gedaan. Dat geldt ook voor de duizenden andere kinderen en jongeren die we kennis hebben laten maken met theater en die daar nog steeds de vruchten van plukken. Paul de Leeuw was mijn eerste leerling - nog voordat het Jeugdtheaterhuis ontstond - aan wie ik in zijn jeugd les gaf en die beter werd dan de meester!"

En er zouden er nog velen volgen.

„Ja! Denk ook aan Fabian Jansen en Vanja Rukavina en al die anderen die ongelooflijk mooie dingen doen. Robert de Hoog bijvoorbeeld is echt aan het uitgroeien tot een heel erg goed acteur."

Veel oud-leerlingen zeggen dat het Jeugdtheaterhuis voelde als thuiskomen. Hoe komt dat, denkt u?

„Omdat zij zich bij ons op hun plek en geaccepteerd voelden. Vaak na jarenlang zoekende te zijn geweest. Ze stapten bij ons binnen en kwamen opeens in aanraking met gelijkgestemden met dezelfde creatieve geest, gekkigheid, drukte en behoefte om toneel te spelen. Ze mochten eindelijk zichzelf zijn. Een bevrijding! Het sociale aspect was dan ook naast het toneelspele erg belangrijk. En is dat nu ook weer voor de huidige generatie kinderen."

Zat de liefde voor het toneel er bij uzelf ook al jong in?

„Ja. Op de kleuterschool gaf de juf ons behangrollen om een poppenkast te verzinnen. Geweldig! Er opende zich iets in me. Een toneelclub hadden ze niet mijn geboortedorp. Ik ging naar ballet."

Niet bepaald een stoere jongenssport.

„Nee, ik werd dan ook gepest, maar ging toch. Elk jaar hadden we een balletuitvoering. Dan brandde het voetlicht en kwam ik bijvoorbeeld in een berenpak uit de coulissen. Fantastisch."

Hoe werd uw voorliefde voor toneel thuis ontvangen?

„Goed. Ik was de jongste en kreeg

veel vrijheid. Ik voelde me altijd een buitenbeentje en was zoekende. Totdat ik op mijn 12de bij de oude Rotterdamse Schouwburg terecht kwam. Daar kwam ik eindelijk thuis en in aanraking met Ria en Eddy Geerlings. Inspiratiebronnen voor me. Ieder kind heeft mensen nodig die een positieve invloed hebben. Die functie had mijn eerste balletjuffrouw ook, maar ook mijn leraar Engels die ons meenam naar het theater. Ria vroeg me les te komen geven en zo ging het balletje rollen."

En uw eigen kinderen?

„Onze twee dochters Sara en Julia en zoon Jurre - allen twintigers - zijn andere wegen ingeslagen. Julia studeerde theaterwetenschappen en heeft van de drie de meest uitvoerende kant gekozen. Ze zingt de sterren van de hemel. Op hen ben ik wél trots. Een vaderrol is immers anders. Dan mag je buitensporig trots zijn."

En het Jeugdtheaterhuis maakt zich op voor de volgende 25 jaar?

„Jazeker. Ondanks de schrale wind die er waait in de kunst- en cultuurwereld. Het is zó mooi om kinderen te verrijken. We hebben vele duizenden kinderen en jongeren in contact gebracht met theater. We zetten nu ook in op schooltoneelclubjes. Ons werk mag nooit stoppen. Er is niemand die mij op de mouw kan spelden dat het niet oké is wat wij doen. Sterker nog: juist in deze huidige veranderende tijdsgeest is die noodzaak groter dan ooit. Ik heb alleen helaas niet het idee dat alle belangrijke beslissers van deze wereld dat ook zo zien."

U blijft ondanks alle tegenwind altijd vol energie. Valt u nooit eens stil?

„Jawel, als mijn integriteit in twijfel wordt getrokken. Of mensen niet willen zien waar ik voor sta. Mijn vrouw zegt wel eens: 'Ga maar, ik hou je tempo even niet bij'. Loop ik in het bos met mijn hondje Wiep te

praten in mezelf, rollen hardop voor te dragen. Kijken wandelaars je natuurlijk vreemd aan. 'Let maar niet op mij', zeg ik dan. 'Het gaat goed met me, hoor'. Ik kan nog altijd intens ontroerd raken door een mooi boek, toneelstuk of een waanzinnig concert. Dat kunnen delen met andere mensen en je verbonden kunnen voelen, is zo'n rijkdom!"

Bent u tevreden met uw spiegelbeeld?

„Ja, ik ben tevreden. Toch blijft er altijd iets in me wat zegt: 'Had je niet toch beter zus of zo kunnen doen?' En wat de moeilijke jaren in het Jeugdtheaterhuis betreft: we hebben een flinke stap terug moeten zetten, maar ik ben intens blij dat we het hebben overleefd. We hadden zomaar ineens weggevaagd kunnen zijn. Dat we dat niet hebben laten gebeuren, is een verdienste van onszelf waarvoor we met z'n allen keihard hebben geknokt."